

Rapport til Utdanningskomiteen

Dato: 29. november 2019

Emneevaluering på Universitetet i Oslo

1: Arbeidsgruppen

Direktoratet for IKT og fellestjenester i forskning og høyere utdanning (UNIT) varslet om et forestående nasjonalt anbud for digitalt emneevalueringssystem, med antatt påmeldingsfrist medio oktober 2019 (senere forskjøvet til utgangen av januar 2020).

Som følge av det varslede anbudet ble det nedsatt en arbeidsgruppe på UiO. Arbeidsgruppen fikk følgende mandat:

Arbeidsgruppen får i oppgave å levere en anbefaling på hvordan UiO skal jobbe videre med systemstøtte for emneevaluering. I dette må det gjøres en vurdering og anbefaling på om UiO skal delta i felles anbudsprosess i regi av UNIT.

Det må i anbefalingen skisseres og prioriteres ulike løsninger blant annet for hvordan UiO på best mulig måte kan:

- *Etablere en enhetlig og effektiv måte å gjennomføre emneevalueringer på.*
- *Systematisere og sammenstille data fra emner både innen emner, på tvers av og over tid.*
- *Bruke dataene til å forme, utvikle og forbedre undervisningen.*
- *Tilby systemstøtte til emneevaluering i kvalitetssystemet*

Arbeidsgruppen består av Bjørn Stensaker (LINK – Senter for læring og utdanning, leder), Dagfinn Bergsager (USIT), Jonny Roar Sundnes og Ingeborg Fauske Ekdahl (Avdeling for studieadministrasjon).

Arbeidsgruppen har i perioden 16. september – 29. november jobbet med å kartlegge dagens arbeidsprosess og utarbeide den endelige utredningen. Som en del av dette, har arbeidsgruppen hatt kartleggingsmøter med representanter fra hvert fakultet. Møtene har vært dialogbaserte, der instituttene har spilt inn sine erfaringer og synspunkter rundt prosessen med studentevaluering av emner og undervisning, samt deres behov med tanke på et eventuelt digitalt emneevalueringssystem. Samtalene har vært basert på de samme fem spørsmålene:

- Hvem gjennomfører studentevalueringene?
- Hva brukes resultatene til?
- Sendes det videre til ledelsen?
- Får studentene tilbakemelding på det de melder inn?
- Hva slags fremgangsmåte er vanlig? Brukes det for eksempel digitale verktøy?

Arbeidsgruppen har møtt representanter fra tre institutter på HF, to institutter på SV, tre institutter på MN, tre institutter fra UV og ett institutt fra MED. I tillegg har arbeidsgruppen hatt møter med representanter fra fakultetsnivå fra JUS, OD og TF. I starten av møtet har alle blitt informert om arbeidsgruppens medlemmer og mandat.

2: Dagens praksis – hvordan evaluerer fakultetene i dag?

Hvem gjennomfører studentevalueringer?

Studentevalueringer av undervisningen er et faglig anliggende og en faglig prosess, men hviler i stor grad på bistand fra studieadministrasjonen. Evalueringssystemet oppleves som viktig og nødvendig, men å håndheve det fullt ut oppleves vanskelig og tidkrevende; «kartet er for strengt for terrenget».

Mange ser evalueringene som en stadfesting av gjennomført undervisning, heller enn et verktøy for endring og forbedring av undervisningen. Flere nevner at det er vanskelig å håndheve alle evalueringene for et gitt emne i en emneportefølje, og en del har derfor fokusert på enten midtveis- eller sluttevaluering av emner.

Studentevalueringer er sårbare for fravær og utskiftninger i studieadministrasjon, og mye kunnskap blir liggende i en skuff etter at evalueringen er gjennomført. Mange ser stort potensiale i studentevalueringene som hentes inn, men opplever at de ikke får utnyttet resultatene godt nok i mangel av brukervennlige verktøy, teknisk og faglig kompetanse eller tid. Dette hadde vært annerledes dersom faglærer enkelt kunne få direkte tilgang til rapporter.

De mest nyttige evalueringene kommer gjerne hos faglig ansatte som legger mer innsats i prosessen og har stort engasjement for videreutvikling av egen undervisning. Det er krevende for studieadministrativt ansatte å lage gode spørreundersøkelser for innhenting av studentevalueringer. Det forutsetter både kjennskap til verktøyet og tid til å bearbeide resultatene. Det er ikke noen felles arena eller støtte, så hvert institutt/fakultet må selv legge ned til dels mye arbeid.

Ingen ønsker en sentralisering av selve prosessen, men heller mer støtte og felles verktøy, eksempel en oppgavebank av kvalitetssikrede spørsmål og formuleringer. Det er likevel viktig for fakultet og institutt at de kan tilpasse sin prosess til lokale forhold som studentmasse, underviseres ønsker og kompetanse, fagområdenes behov og så videre.

Hvordan gjennomføres studentevalueringer?

Ved midtveisevalueringer er det ofte faglærer selv som planlegger og gjennomfører evalueringene. Det er ingen rapporteringskrav, og de fleste opplyser ikke om hvordan studentevalueringen er gjennomført eller hva resultatet var. Ved sluttevalueringer er Nettskjema mest brukt. Noen har også forskjøvet midtveisevalueringer til senere i semesteret for å fange opp mer av aktiviteten i emnet.

De fleste som nevner konkrete metoder for midtveisevaluering nevner bruk av referansegrupper og «lappesystem» i undervisningstiden. Noen bruker også spørreskjema på papir, som de selv ser over og behandler svarene fra. En del fagmiljøer har etablerte utvalg der studentene deltar i drøftingen av evalueringresultatene. Andre drøfter dette underveis i undervisningen med tillitsvalgte studenter, referansegrupper eller alle på emnet.

Det oppleves enklere å gjennomføre studentevalueringene på store og obligatoriske emner. Dette skyldes ofte både at gjennomføringen av emnet og antallet studenter er relativt stabilt, men også at studentene selv er mer opptatt av evaluering på emner som er obligatoriske eller tidlig i studieløpet. Noen benytter også studentevalueringer i et mer overordnet «semesterperspektiv», der flere emner evalueres som helhet og sett opp mot hverandre.

De aller fleste opplyser at det er god effekt av at faglærer på ulike måter demonstrerer at evalueringene er verdt å bruke tid på. Noen fagmiljøer har etablert felles praksis om at undervisere og studieadministrasjon snakker varmt om studentevalueringene i forkant. De fleste opplyser også at faglærere som setter av tid til å gjennomføre Nettskjemabaserte evalueringer i undervisningen får mye bedre svarprosent.

Hvordan brukes evalueringresultatene?

Møtene med institutter og fakulteter viser at det varierer svært mye om det er faglærer selv som bruker resultatene, om det er studieadministrasjonen eller om dette skjer på andre måter, eventuelt mer kollektive måter.

Noen fagmiljøer bruker student- og emneevalueringer både i planleggingen og gjennomføringen av emner, men dette krever ofte også studieadministrativ tid i form av tilrettelegging for møter og innkallinger i forkant av undervisningsstart. Dette oppleves som svært nyttig, selv om det krever tid og oppfølging fra administrasjonen. For eksempel kan alle som underviser seminargrupper på større emner møtes for å snakke om forrige semesters studentevalueringer og planlegge undervisningsopplegget ut fra studentenes tilbakemeldinger, eventuelt også i etterkant av undervisningen for å forberede en rapport til neste runde av planleggingsmøter.

Noen opplever påtrykk fra faglig ansatte som ønsker å benytte evalueringsrapporter og studentenes tilbakemeldinger i meritterings- og ansettelsesprosesser. Ofte er dette vanskelig å få til, med mindre man allerede har et system på plass for publisering og oppbevaring av slike rapporter.

Hvordan involveres ledelsen i evalueringene?

Få oppgir at resultatene fra slutt- eller midtveisevalueringer deles med ledelsen. Der dette gjøres, er det enten som en del av møter i programråd eller andre organer, som en del av større programevalueringer, eller dersom det dukker opp saker som burde vært i Si Fra-systemet.

Hvordan gis det tilbakemelding til studentene?

Ikke alle har praksis for å gjøre resultatet fra studentevalueringene enkelt tilgjengelig for studentene, men hos mange blir rapporter eller oppsummeringer på ulike måter gjort tilgjengelig for studentene.

Noen publiserer resultatene som en del av sluttevalueringsrapporten faglærerne skriver, og legger dette ut på emnesider eller egne nettsider, mens andre publiserer enten rapportene eller et sammendrag av disse som en del av saksdokumenter til programrådsmøter og lignende. Der tillitsvalgte studenter involveres i

diskusjonen rundt sluttevalueringer (i programråd eller andre organer) blir rapportene som oftest delt som saksdokumenter i møtereferater på nett.

Ingen av deltakerne i møtene opplyser om at studentene etterspør resultatene av evalueringer der disse ikke er enkelt tilgjengelig, men de opplever at studentene finner måter å si fra på dersom de opplever at tilbakemeldingene ikke har blitt tatt hensyn til. Dette skjer for eksempel ved at de tar kontakt med studieadministrasjonen direkte, eller melder det inn via andre kanaler.

Hvordan brukes digitale verktøy i evalueringene?

De fleste som benytter Nettskjema gjør dette i forbindelse med sluttevaluering av emnet, og har utviklet egne system for oppretting og distribusjon til studentene. Faglærere som benytter Nettskjema til midtveisevaluering gjør dette stort sett på eget initiativ, og det er ikke utbredt.

Nesten alle som benytter Nettskjema oppgir at de enten har vanskelig for å få en svarprosent de er fornøyde med, eller at de bruker tid på å sende gjentatte purringer inntil de har fått en viss svarprosent. Det er også stor variasjon i hva som oppleves som en god svarprosent på Nettskjema, og de fleste som benytter Nettskjema reflekterer over faren for «overforbruk» av svarene man mottar når det bare er et mindretall av studentene som svarer.

Det er utfordrende å finne riktig tid i semesteret for å gjennomføre Nettskjema-undersøkelser. For tidlig i emnet vil man ikke fange opp helhetsvurderingen, og for sent i emnet vil ikke studentene føle at de får noe igjen for å svare, da de opplever emnet som tilbakelagt.

Nettskjema oppleves som greit i bruk til små undersøkelser, men har noen begrensninger som koster studieadministrativ innsats å komme rundt:

- Det krever en viss innsikt i verktøyet i seg selv og de ulike funksjonene.
- Det er arbeidskrevende å sette opp lange spørreundersøkelser.
- Det er vanskelig å purre de riktige personene ved lav svarprosent.
- Det oppleves vanskelig å presentere svarene som kommer inn på en god måte.

Særlig bruken av Nettskjema-resultater i etterkant av en undersøkelse oppleves som problematisk. Dette krever kompetanse i enten Excel eller et annet statistikkverktøy, noe som krever tid og innsats å lære seg. Det er dessuten sårbart for utskiftninger og fravær i administrasjonen. Mange benytter derfor webrapportene i Nettskjema, selv om de gjerne ønsker å bruke svarene mer.

Noen fagmiljøer har forsøkt ulike måter å integrere studentevaluering i Canvas, men ingen har opplevd dette som veldig nyttig. De innebyggede verktøyene i Canvas er ikke gode nok, så man lander ofte på å benytte Canvas til å gi informasjon om og lenke til evalueringer i Nettskjema. De som allerede benytter Nettskjema og andre digitale verktøy er imidlertid positive til å integrere prosessen i Canvas på en bedre måte.

Institutter som bruker Nettskjema mye ønsker også at det skal være mulig å sammenligne resultater over tid, spore utvikling av endringer i emnet og lignende, uten at dette krever en egen operasjon med import og bearbeiding av data fra ulike år i et tredjepartsverktøy.

Oppsummering

De viktigste innspillene arbeidsgruppen har fått fra fakultetenes saksbehandlere er følgende:

- Studieadministrasjonen er tungt inne i driften av emneevalueringer.
- Evalueringene oppleves tunge å drifte.
- Evalueringene blir ikke brukt til utvikling
- Det oppleves som krevende å lage gode undersøkelser.
- Man ønsker ikke sentralisering, men støtte og verktøy til utvikling av evalueringene.
- Det er fare for evalueringstrøtthet, og svarprosenten varierer mye.

Dersom vi ser dagens praksis under ett, finner vi følgende generelle bilde:

- Nettskjema brukes mye i sluttevaluering, midtveis større variasjon i gjennomføringsmåter.
- Lærere må oppmuntre og aktivt promotere evalueringene for å få gode svarprosent.
- Evalueringer som «brekkstang» for å få til endring der jungeltelegrafene går.
- Nettskjema ok til «småting», men ikke til å lage skikkelige undersøkelser.
- Få av dem som bruker Nettskjema er fornøyd med svarprosent (mye tid på purring).
- Nettskjema er ikke egnet for analyser over tid eller til mer sofistikerte analyser.
- Canvasfunksjoner ikke optimale for emneevaluering.

Bruken av resultatene kan oppsummeres slik:

- Noen fagmiljøer har etablerte oppfølgingsrutiner – nyttig, men tidkrevende.
- Få resultater kommer til ledelsen.
- Resultater er ikke enkelt tilgjengelig for studenter, og varierende tilbakemelding.

3: Alternativene

3.1 Innebyggede verktøy i Canvas

Canvas er UiOs læringsmiljøplattform, som leveres med en del grunnleggende funksjonalitet og mulighet for å bygge ut med tredjepartsverktøy som blir tilgjengelig som en del av Canvasflaten.

I den eksisterende funksjonaliteten tilbys en del verktøy der studentene kan levere svar som kunne tenkes brukt til emneevalueringer, der de mest egnede er quiz og tekstinlevering. I quizverktøyet har faglærere på emnet mulighet til å sette opp og samarbeide om et spørreskjema med mulighet for å benytte faste svaralternativer og/eller fritekstsvar. Det er også mulig å lage en oppgavebank slik at man kan gjenbruke spørsmålene både flere ganger innenfor et emne og på tvers av ulike emner. Tekstinlevering er en oppgavetype der man kan be studentene besvare ett eller flere spørsmål ved å skrive inn i en tekstboks i Canvas. Dette kan tenkes brukt som en digital versjon av lappesystemene som en del allerede bruker i underveisevalueringer.

Fordelene ved å benytte funksjonaliteten i Canvas er først og fremst at man når frem til studentene på emnet på en plattform der de allerede er aktive, og at det er enkelt å sette svarfrist som man deretter kan følge opp med påminnelser i plattformen. En annen fordel er at denne bruken ikke vil innebære noen ytterligere lisenskostnader for UiO.

En del ulike fagmiljøer på fakultetene har sett muligheten for å benytte Canvas til emneevaluering, og har eksperimentert med å hente inn studentevalueringer ved hjelp av quiz- og oppgaveverktøyene. Faglærernes erfaringer viser at de tilgjengelige verktøyene i Canvas har noen grunnleggende svakheter som gjør at de ikke egner seg til studentevaluering:

- Det finnes ingen muligheter for å enkelt hente ut svarene på en god, strukturert måte som muliggjør analyse av studentenes tilbakemeldinger
- Prosessen for å se og eventuelt hente ut svarene er omstendelig og krever mye navigering og klikking i Canvas
- Systemet legger opp til at man leser hvert enkelt svar for seg i et retteverktøy, og gir ingen mulighet for samlet eller aggregert oversikt
- Fritekstsvar må hentes ut manuelt ved å kopiere tekstsvarene en etter en over i et annet dokument
- Det finnes ingen mulighet for å enkelt eksportere en oversikt eller rapport over svar, og systemet er uegnet til å brukes til å oppbevare eller vise resultater tilbake i tid

Visningsflaten i Canvas for svar i begge oppgavetyper er retteverktøyet Speedgrader, der man må bla seg gjennom hvert enkelt svar én etter én. For lukkede flervalgsspørsmål vil statistikken for svaralternativene kunne hentes ut som en samlet fil til bruk i statistikkverktøy, men eventuelle fritekstsvar blir ikke tatt med. For å hente ut fritekstsvar må en faglærer eller studiekonsulent finne studentens individuelle svar og

kopiere hvert enkelt fritekstsvar og lime disse inn i et dokument. Ved bruk av tekstinlevering i Canvas vil alle innleverte svar vil lastes ned som separate filer. Dersom man ønsker å lage noen statistikk over svarene, må dette i så fall legges inn i regneark manuelt. Eksport av resultater må gjøres i hvert enkelt Canvasrom, og innebærer en god del navigering og klikk i hvert av Canvasrommene for den som skal hente ut resultatene.

Fordi verktøyene er utviklet for til testing eller vurdering av enkeltstudentens kunnskap, er det ikke lagt opp til noen funksjoner for å lage rapport eller noen visningsflate som viser resultatene samlet eller i oversiktsform. Det er heller ingen enkel mulighet til å dele resultatene med noen, hverken studenter eller andre ansatte. Tilgang til resultatene er prisgitt at man har en aktiv lærer- eller studiekonsulentrolle i Canvasrommet. Canvas er ikke egnet for å oppbevare resultatene utover det enkelte semesteret, så en slik bruk vil også kreve at man eksporterer alle svar ut av systemet innen rimelig tid og deretter bearbeider data utenfor Canvas-plattformen manuelt.

Selv om man kan gjenbruke enkeltspørsmål fra en oppgavebank, er det ikke mulig å gjenbruke skjema på en enkel måte, for eksempel dersom man ønsker å hente inn studentevalueringer flere ganger i samme emne i løpet av ett semester.

Samlet sett må derfor de tilgjengelige verktøyene i Canvas vurderes som ikke tilstrekkelige til studentevaluering av undervisning. Det anses som lite sannsynlig at dette vil endres ved videreutvikling av Canvas-plattformen i fremtiden.

3.2 Eksterne leverandører av evalueringssystemer

Det finnes også eksterne leverandører på markedet som tilbyr systemer for emneevaluering, der UiO har sett demonstrasjon av systemene Blue fra Explorance og EvaluationKIT fra Watermark. Begge produktene er utviklet for bruk til student- og emneevaluering innenfor høyere utdanning, og det ansees som sannsynlig at begge vil være blant deltakerne i det nasjonale anbudet.

Funksjonaliteten i de to systemene har svært mange fellestrekk:

- Kraftige skjema- og rapportmotorer, som gjør at man i stor grad kan automatisere oppretting av spørreskjema og utarbeiding av rapport med statistikk, diagram og grafer for mottatte svar
- Enkelt å skalere, slik at evaluering av emner i en stor emneportefølje ikke fører til tilsvarende økt arbeidsmengde og dobbeltarbeid
- Mulighet for faste oppsett for en enhet eller et fagmiljø der noen spørsmål som går igjen i alle skjemaene, og eventuelt mulighet for faglærere å tilpasse skjemaet dersom de ønsker å legge til spørsmål om noe særegent for emnets undervisning eller fagområde

- Automatisk tilgang til rapporter for angitte nøkkelpersoner som ikke er direkte tilknyttet emnet, for eksempel faglig ledelse på enheten eller fagansvarlige på andre studieprogrammer der emnet inngår
- Mulighet for å automatisk hente inn evalueringsdata fra tidligere år i rapporten, slik at man enkelt kan sammenligne over flere semestre ved behov og spore effekten av endringer i undervisningsopplegget
- Automatisert eksport av resultater og rapporter slik at disse kan inngå i større emne- eller programevalueringsrapporter

Begge systemene kan også integreres med Canvas, slik at systemet kan brukes uten å måtte logge inn på en ny nettside. Systemet kan da styre tilgang og rettigheter ut fra enkeltpersonens rolle som fagperson eller student i Canvasrommet, og spørreskjema og rapporter kan vises som en del av Canvasflaten. I tillegg kan evalueringssystemet benytte meldings- og varselsfunksjonene i Canvas for å sende ut informasjon og påminnelser om evalueringene. Systemene har også egne webgrensesnitt slik at man kan benytte systemet uten å nødvendigvis måtte bruke Canvas.

Spørreskjemaene blir tilgjengelige for alle studenter tilknyttet et emne, og kan stilles slik at skjemaene er skjult for studentene frem til en angitt evalueringsperiode, med automatisk åpning på et gitt tidspunkt eller en gitt tid før eksamen, og automatisk varsling og/eller påminnelse om evaluering.

Det største skillet mellom systemene er at Blue har potensiale for å være et adskillig mer omfattende system, med mulighet for blant annet å sette opp en integrasjon som kan hente ut bakgrunnsdata fra Felles Studentsystem (FS), og for å integrere evalueringsdataene fra et emne mot andre tjenester fra samme leverandør, som for eksempel mentimeterverktøy.

Systemene møter kravene til universell utforming (WCAG2.0) og GDPR, og er egnet for bruk både på datamaskin og nettbrett/mobiltelefon. Systemene er per nå i pilot hos Universitetet i Agder (EvaluationKIT) og Norsk Handelshøyskole (Blue). Institusjonene melder om at svarprosenten i piloten er merkbart høyere enn ved evalueringer utenfor pilot, men har ikke avsluttet pilotene og har derfor ikke tilgjengelig evalueringer av systemene.

3.3 Utvide Nettskjema.no-tjenesten

Nettskjema.no er et verktøy for datainnsamling som er utviklet og driftet på UiO. Videreutviklingen av tjenesten de siste årene har vært stor, og Nettskjema.no er i dag å regne som en av Norges mest brukte løsninger for datainnsamling via web.

Skjemaer opprettet av UiO-brukere mottar i snitt 10 000 svar i Nettskjema hver dag, og verktøyet er godt kjent.

I løpet av 2019 er Nettskjema.no blitt nasjonal tjeneste som de fleste universiteter og høyskoler i Norge bruker til datainnsamling for alle ansatte og studenter. I tillegg til å være en skalerbar og brukervennlig tjeneste har Nettskjema en del fokusområder som de er bedre enn andre tjenester på:

- **Sikkerhet:** Nettskjema er godkjent for innsamling av svarte data og kan oppbevare røde data.
- **Personvern:** Behandling av personopplysninger i Nettskjema og innebygd personvern i tjenesten er en av hovedgrunnen til at nettskjema.no er så mye brukt i Norge. Nettskjema er godkjent av NSD for å kunne samle inn anonyme data, selv om bruker logger inn og leverer svar.
- **Universell utforming (UU):** Fra 1.jan 2020 er alle statlige institusjoner forpliktet til at nye løsninger er WCAG AA compliant. Nettskjema har det siste året hatt høy fokus på UU og er nå en av de få statlige tjenestene som allerede er innenfor kravene.

Forslag til løsning med Nettskjema

Ettersom Nettskjema.no er utviklet på UiO og kjører lokalt hos oss, gir dette oss en rekke muligheter for tilpasninger. Nettskjema.no har avanserte grensesnitt for utveksling av data via API, så utvikling av ekstra funksjonalitet kan også skje i applikasjoner som ligger utenfor Nettskjema som sender inn og henter ut data.

Eksempel på funksjonalitet som Nettskjema kan utvides med:

- Hente ut alle emner, lage skjemaer basert på maler og invitere oppmeldte studenter til å svare basert på data fra FS (disse dataene har vi allerede i MineStudier)
- Hente ut data fra Nettskjema og lage analyser
- Kunne dele rettighet til å se rapport over leverte svar med en annen. Eks.: studierådgiver deler tilbakemeldinger med foreleser som logger inn med din UiO-bruker.
- Publisere deler av evalueringen på emnesidene. Dette kan gjøres automatisk om ønskelig.
- Lage en skjematype for emne-evaluering med noen faste spørsmål. På den måten kunne man hentet ut og sammenlignet trender på tvers av emner og program.

Eksemplene på utvidelsene av Nettskjema er funksjonalitet som kan innføres gradvis. Ettersom dette ikke er utviklet enda, vil det kreve noen finansiering for å få det på plass. Det er dog mulig at andre institusjoner ønsker å være på å betale for en slik videreutvikling. Det vil uansett være mulig å lansere forskjellige deler av funksjonaliteten gradvis. Deler kan være på plass allerede i løpet av tidlig 2020.

4: Drøfting og mulige veier fremover

Denne utredningen har gitt illustrerende eksempler på hvordan fakultetene i dag håndterer, organiserer og bruker emneevalueringer. I hovedsak synes bruken av emneevalueringer å være lokalt organisert og drevet, og med stor variasjon i hvordan informasjon fra evalueringene brukes av ledelse, lærere og studenter. Med få unntak er analyser av emneevalueringer over tid fraværende, og oppslutningen og entusiasmen knyttet til denne aktiviteten synes ikke å være stor – noe som bl.a. gir seg uttrykk i relativt dårlige svarprosjenter. Emneevalueringer er en del av dagens kvalitetssystem ved UiO, men bidrar med lite data og systematisk kunnskap inn i kvalitetssystemet. Dagens system kan likevel ha sine fordeler ved at det er innarbeidet og at det oppleves som noe som man har styring og innflytelse over lokalt.

Den avsluttende drøftingen i dette kapittelet er tematisert i forhold til det mandat som gruppen har forhold seg til, herunder at utredningen skal utrede og drøfte:

- En enhetlig og effektiv måte å gjennomføre emneevalueringer på.
- Mulighet for å systematisere og sammenstille data både innen og på tvers av emner, samt over tid.
- Hvordan dataene kan brukes til å forme, utvikle og forbedre undervisningen.
- Hvordan UiO kan tilby systemstøtte til emneevaluering i kvalitetssystemet.

Et viktig aspekt knyttet til dette mandatet er å identifisere hvilke utviklingstrekk og utfordringer som UiO står overfor, og hvordan slike utviklingstrekk som kan gi indikasjoner både om effektive måter emneevalueringer kan legges opp på, samt hvilke behov et fremtidig emneevalueringssystem skal tilfredsstillere.

4.1 Sentrale argumenter for et fremtidsrettet emneevalueringssystem

Hvorfor trenger UiO et velfungerende emneevalueringssystem? Et utgangspunkt for å gi et svar på dette spørsmålet er at dagens kvalitetssystem ved UiO ventelig vil måtte revideres i lys av NOKUTs fremtidige tilsyn med kvalitetsarbeidet ved UiO der ikke minst en nylig rapport fra UiOs internrevisjon har påpekt en del svakheter ved dagens kvalitetssystem både når det gjelder mulighet for systematiske analyser av undervisnings- og læringsaktiviteter, og hvordan slik kunnskap brukes til systematisk kvalitetsutvikling – institusjonelt og lokalt. Ikke minst viser vår gjennomgang i kapittel 2 at dagens mulighet for å systematisere og sammenstille data fra emner – også over tid – er svært begrenset. Et fremtidig emneevalueringssystem vil – som i dag – være en del av UiOs kvalitetssystem, men der systematiske analyser til hjelp for utdanningsledelsen og mulighet for formativ tilbakemelding til både lærere og studenter bør kunne forventes. Det kan også gi studentene likere forutsetninger for å gi sin tilbakemelding på undervisningen de mottar, uavhengig av hvilket fakultet de hender å studere på.

Digitaliseringen generelt og utviklingen innen læringsanalyse spesielt åpner også opp for potensielt nye typer analyser og innsikter som kan adressere studenters læring og deres behov for assistanse og bistand

underveis i læringsprosessen. Her kan emneevalueringer – hvis de bygges systematisk opp og med mulighet for datalagring og analyse – utgjøre en selvstendig og viktig datakilde til innsikt, men kan også potensielt sett inngå som en del av mer sammensatte analyser der ulike datakilder kombineres og sammenstilles.

Dagens økonomiske situasjon ved UiO tilsier også at alle aktiviteter og rutiner – herunder emneevalueringene - bør gjennomgås der graden av effektivitet og behovet for administrativ forenkling bør stå i sentrum. Et fremtidig emneevalueringssystem bør derfor driftes mest mulig kostnadseffektivt der innsatsen fra administrativt og vitenskapelige ansatte reflekterer den opplevde nytten av systemet. Gode data er også avhengig av en høy svarprosent, noe som igjen henger sammen med en god og enkel brukeropplevelse fra studentenes side.

4.3 Mulige veier fremover

Gitt mandatet som denne utredningen har hatt som rettesnor synes det urealistisk at dagens system kan videreføres uten store endringer. Mulighetene for effektiv datainnhenting og for systematiske analyser synes altfor begrenset. Ofte kan riktignok stor grad av lokal autonomi også kunne skape stor grad av eierskap, men dette synes heller ikke å være tilfelle med dagens emneevalueringssystem. Hva er så alternativene til dagens system?

a) *Oppgradert/videreutviklet Nettskjema*

Nettskjema inngår relativt i mange av dagens emneevalueringer, men tilfredsheten med de muligheter som Nettskjema tilbyr når det gjelder dataeksport, analyse og produksjon av rapporter er svært begrenset. UiO har imidlertid eierskap til Nettskjema, og en mulighet er å videreutvikle Nettskjema med tanke på mer avansert datainnsamling, datalagring og produksjon av mer sofistikerte analyser.

Fordelene med en slik løsning inkluderer «skreddersøm» av et emneevalueringssystem tilpasset UiOs ønsker og behov; raske beslutningsprosesser hvis man ønsker endringer i systemet; et «system» mange ansatte har kjennskap til og har brukt tidligere; en endring som ikke oppleves som radikal og som ikke krever mye opplæring. Systemstøtten vil ventelig kunne være god.

Ulempene med en slik løsning inkluderer et relativt stort utviklingsarbeid når det gjelder programmering, datalagring og analyse; lite bistand utenfra når det gjelder innholdet i systemet, utvikling av spørsmålsbatterier etc.; fordi systemet må utvikles lokalt er det en risiko for at prosjektet kan trekke ut i tid, herunder tid til uttesting og kvalitetssikring.

b) *Bruke mulighetene som ligger i Canvas*

UiO har nylig innført Canvas og det foreligger noen muligheter til å utnytte Canvas til også til emneevalueringer. Enkelte ved UiO har allerede utnyttet denne muligheten, og videre

eksperimentering er mulig. Dagens brukere er imidlertid ikke veldig fornøyd med Canvas som emneevalueringssystem, og det er usikkerhet knyttet til utviklingsmulighetene.

Fordelene med en slik løsning er at Canvas allerede er i bruk ved majoriteten av UiOs fakulteter, og at emneevalueringer sannsynligvis i liten grad ville kreve mye ekstra opplæring – verken av studenter eller ansatte. Å bruke Canvas som emneevalueringssystem har også den fordel at emneevalueringene ville være en integrert del av systemet, og der koplinger til andre data (FS) ville kunne forenkles. Kostnadene ved å bruke Canvas til emneevalueringer vil ventelig også være begrensede.

Ulempene med en slik løsning er at analysemulighetene som eksisterer i Canvas er svært begrensede, og at et emneevalueringssystem dermed kanskje mer ville legge seg på en «minimumsstandard» - der mer avanserte analyser vil være vanskelig å få til. Eksisterende prosesser for å lese og hente ut svar fra studentene er tidkrevende og forutsetter mye navigering innad i hvert enkelt Canvasrom. Det er usikkert om dette vil innebære noen reell administrativ forenkling for de ansatte som håndterer resultatene fra evalueringene sammenlignet med dagens praksis. Utviklingsmulighetene i Canvas er også svært usikre da man ikke har kontroll på hvorvidt andre Canvasbrukere enn UiO ønsker en slik utvikling. En annen ulempe med Canvas er at ikke alle fakultetene bruker Canvas, og at emneevalueringssystemet dermed ikke vil være enhetlig for hele UiO.

c) *Kjøpe inn et eget emneevalueringssystem*

En tredje mulighet – som også man nasjonalt vurderer – er hvorvidt eksisterende emneevalueringssystem på markedet kan dekke lærestedenes behov på dette feltet. Som vist i kapittel 3 er Blue og EvaluationKIT to aktuelle systemer som ligner på hverandre i oppbygning og som tilbyr mange av de samme funksjonene. Analysene som kan gjøres i systemene er relativt like. Disse systemene vurderes derfor under ett.

Fordeler med en slik løsning er at man kjøper inn et ferdigutviklet system som er utviklet nettopp for dette formålet, gjennomtestet og «klar til bruk». Leverandørene tilbyr bistand til utrulling og produksjonssetting slik at et slikt system kan tas i bruk i løpet av kort tid. Funksjonalitetene i begge systemer er på et nivå som muliggjør mer avanserte analyser og begge systemer er kompatible med Canvas – selv om de også kan kjøres separat. Mulighetene for eksport og lagring av data er også gode. Begge systemer tilbyr også en infrastruktur knyttet til evalueringssystemer som bidrar til å sikre solid gjennomførte evalueringer. Dersom flere i sektoren deltar i anbudet og anskaffer samme system, vil man også ha et nasjonalt nettverk for drift og støtte av systemene på hver institusjon, slik man har med andre systemer i det digitale læringsmiljøet. De foreløpige resultatene fra pilotering av systemene i sektoren antyder at systemene vil kunne levere godt på administrativ forenkling og forbedring av svarprosent og datakvalitet.

Ulempene med en slik løsning – på samme måte som ved Canvas - er at ferdigutviklede pakkelsninger kan ha begrensede muligheter for «skreddersøm» og store lokale tilpasninger – hvis UiO skulle ønske dette. Det er også stor usikkerhet knyttet til hva kostnadene vil være for innkjøp og drift av både Blue og EvaluationKIT, og det er enda ikke avklart hvor lang tid man vil være bundet til å bruke systemet ved et eventuelt anbud.

4.4 Foreløpige anbefalinger

Arbeidsgruppen har ikke hatt mye tid til rådighet, og det bør understrekes at det hefter en viss usikkerhet rundt det vi kan gi av anbefalinger. Arbeidsgruppen mener likevel at vi har tilstrekkelig grunnlag for å kunne gi to anbefalinger: For det første at dagens praksiser knyttet til emneevalueringer ikke er hensiktsmessige når man ser dette i lys av de forventninger og krav som rettes til UiO. For det andre synes det ikke hensiktsmessig å tenke seg at funksjonaliteten i Canvas kan forbedres slik at dette verktøyet også kan brukes til emneevaluering. Til det er endringsmulighetene - slik de eksisterer i dag – for begrensede.

Dette betyr i realiteten at man når det gjelder emneevaluering kun står overfor to alternativer; enten å videreutvikle dagens Nettskjema med funksjonaliteter som kan styrke datalagring og analyse, eller å kjøpe inn ferdigutviklede systemer som eksisterer. Når det gjelder videreutvikling av Nettskjema er det imidlertid noe usikkerhet knyttet til hva som er mulig å få til på programmerings/utviklingssiden. Når det gjelder de eksisterende emneevalueringssystemene så hefter det stor usikkerhet knyttet til pris/kostnadssiden.